



# **Ta'lim jarayonini sifatli tashkil etishda ta'lim standartlarining o'рни**

Muallif: Ashurova Mohigul Sodiq qizi



# TA'LIM STANDARTLARINING ASOSIY VAZIFALARI

Ta'lim jarayonining yagona mezonlarga asoslanishini ta'minlash

1

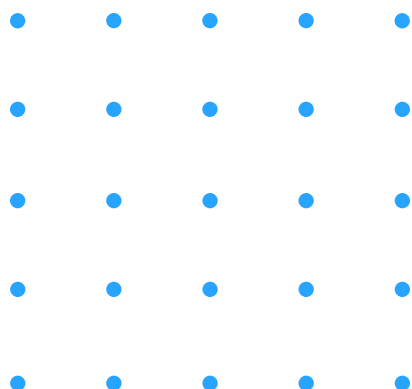
O'quv dasturlari, darsliklar  
va metodikalarni  
muvofiqlashtirish

2

Baholash tizimining  
obyektivligini  
ta'minlash

3

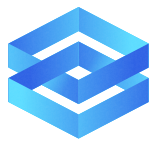
O'quvchilarning  
tayyorgarlik darajasini  
standartlashtirish



# Kirish

Ta'lim–jamiyat taraqqiyotining tayanchi hisoblanadi. Uning samaradorligi va natijadorligini ta'minlashda ta'lim standartlari muhim o'rin tutadi. Zamonaviy ta'lim tizimi o'z oldiga raqobatbardosh, bilimli, malakali kadrlarni tayyorlashni maqsad qilgan. Shu nuqtayi nazardan ta'lim standartlarining roli yanada ortmoqda.





# Ta'lim sifati nima?

•Ta'lim sifati – bu o'quvchilarning bilim, ko'nikma va malakalar darajasining davlat yoki xalqaro standartlarga muvofiqligi. Bu sifatlilikni baholashda quyidagilarga e'tibor qaratiladi:

**Ta'lim  
mazmunining  
aniqligi**

**Pedagogik  
yondashuvlar**

**O'quvchi  
yutuqlari**

**O'qituvchi  
malakasi**





# TA'LIM STANDARTLARI TUSHUNCHASI



• • • Ta'lim standartlari – bu ta'lim mazmuni, o'qitish usullari va natijalarni baholash mezonlarini belgilovchi hujjatlar majmuasidir. Ular ta'limning barqarorligini, tengligini va sifatini kafolatlaydi. • • •





# TA'LIM STANDARTLARINING ASOSIY VAZIFALARI

Ta'lim jarayonining yagona mezonlarga asoslanishini ta'minlash

1

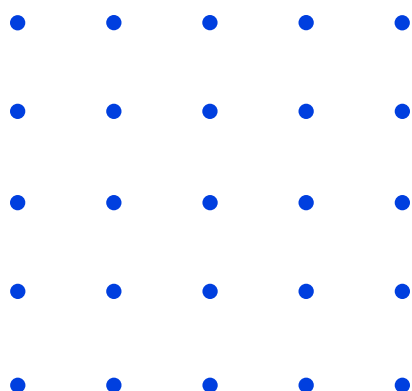
O'quv dasturlari, darsliklar  
va metodikalarni  
muvofiqlashtirish

2

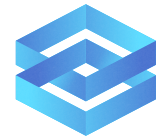
Baholash tizimining  
obyektivligini  
ta'minlash

3

O'quvchilarning  
tayyorgarlik darajasini  
standartlashtirish



O'zbekistonda ta'limning barcha bosqichlari bo'yicha DTSlar mavjud:  
maktabgacha, umumiy o'rta, o'rta maxsus, kasb-hunar, oliy ta'lim. DTS  
quyidagilarni belgilaydi:



# Davlat ta'lim standartlari (DTS)



1

O'quv rejalari va dasturlari

2

Bilim, ko'nikma va  
malakalar minimumi

3

Baholash mezonlari

# STANDARTLARNING TURLARI :::::

## Ta'lim standartlari tasnifi:



– Davlat ta'lim standarti umumiy majburiy mezonlar



– Fanni o'qitish standarti – aniq fan bo'yicha talablari



– Kasbiy standartlar – malaka va kasbiy ko'nikmalar uchun



– Ta'lim muassasasi standarti – muassasa darajasidagi talablar



# Ta'lim jarayonining asosiy komponentlari

Jarayonni tashkil etuvchi qismlar:

- Maqsad va vazifalar
- Mazmun (darslik, dastur)
- Metodlar (pedagogik yondashuvlar)
- Vositalar (ta'lim texnologiyalari)
- Nazorat va baholash tizimi





# Standartlar va ta'lim mazmuni

DTSlar orqali har bir fan va kurs bo'yicha o'rganilishi kerak bo'lgan asosiy bilim va ko'nikmalar belgilanadi. Bu esa o'quvchilar o'rtasida teng bilim olish imkoniyatini yaratadi.



# O'qitish uslublariga ta'siri

Ta'lim standartlari zamonaviy, innovatsion yondashuvlarga turtki beradi. Ular o'qituvchilardan faqat bilim berishni emas, balki tanqidiy fikrlash, amaliy ko'nikmalarni rivojlantirishni ham talab qiladi.



# BAHOLASH TIZIMIGA TA'SIRI

DTSlar asosida baholash tizimi shakllanadi. Bu tizim:



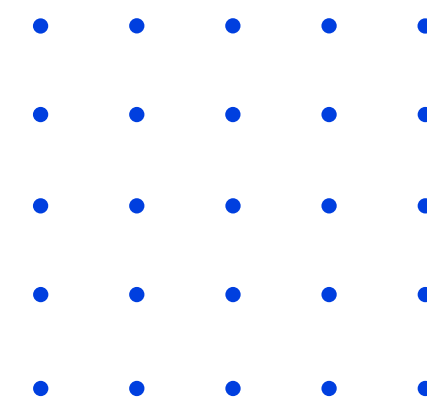
O'quvchi yutuqlarini aniq va adolatli baholash



O'qituvchi faoliyatini tahlil qilish



Sifat monitoringini amalga oshirish imkonini beradi



# O'qituvchi uchun ahamiyati



Reja tuzish

O'quvchilarni baholashda  
mezonlar tanlash

Dars o'tish mazmunini  
aniqlash

O'z ustida ishlash yo'nalishini  
belgilash imkonini beradi



# O'quvchi uchun ahamiyati

**Bilim olishda aniqlik va  
maqsadlilik**

**Baholanishda adolatli  
mezonlar**

**Mustaqil o'rganish uchun  
yo'nalishlar**

**Qobiliyatlarini rivojlantirish  
imkoniyatlari**



# Standartlar asosida dars jarayoni

- Dars rejasi, maqsadi, vositalari va baholash mezonlari DTSga asoslanadi. Bu esa sifatli ta'limga erishishning asosiy omilidir.



# Standartlar va innovatsiyalar

- Ta'lim standartlari innovatsion texnologiyalarni joriy qilishga yo'naltirilgan. Bu:

**AKT imkoniyatlaridan  
foydalanish**



**Interaktiv metodlarni  
qo'llash**



**Media va raqamli  
resurslar asosida dars  
o'tish imkonini beradi**



**Standartlar to'liq tushunilmasligi**

**Metodik qo'llanmalar yetarli emasligi**

**O'qituvchilar tayyorgarligi yetishmasligi**

Yechimlar: malaka oshirish, metodik yordam, monitoring

# Muammolar va yechimlar

Amaliyotda uchraydigan qiyinchiliklar:



# Maktabgacha ta'limda DTS roli

Maktabgacha ta'limda DTSlar bolalarning jismoniy, psixologik va ijtimoiy rivojlanishini ta'minlashga qaratilgan. Har tomonlama rivojlantirishga yo'naltirilgan talablar mavjud.



# Boshlang'ich ta'limda DTS

- Savodxonlik, hisoblash, muloqot ko'nikmalari
- – Mustaqil fikrlash, axloqiy tarbiya
- – Fanlarga tayyorgarlik darajasining kafolati



# Standartlar asosida monitoring

DTSlar asosida monitoring quyidagilarga xizmat qiladi:



Ta'lim muassasalarining  
faoliyatini baholash



•Ta'lim sifatini tahlil qilish



Rivojlanish strategiyalarini  
ishlab chiqish



# Xalqaro tajriba

- PISA, TIMSS kabixalqaro baholashlar ta'lim sifatini aniqlashda asosiy mezon hisoblanadi. O'zbekiston ham bu tizimlarga qo'shilgan va standartlarini xalqaro mezonlarga moslashtirmoqda.

# Xulosa

- Ta'lim standartlari – bu sifatli, samarali va teng ta'lim imkoniyatlarini ta'minlaydigan asosiy hujjatdir. Ular o'quvchi, o'qituvchi, jamiyat va davlat uchun strategik ahamiyatga ega.



E'TIBORINGIZ  
...  
UCHUN RAHMAT  
...

